

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 8 stycznia 2025 r.

Poz. 220

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NP-III.4131.1.433.2024.5

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 27 grudnia 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały nr XII/109/2024 Rady Gminy Rokietnica z dnia 25 listopada 2024 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania opadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczona przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 25 listopada 2024 r. Rada Gminy Rokietnica podjęła uchwałę nr XII/109/2024 w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, dalej: "uchwała".

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 6 r ust. 3, ust. 3a, ust. 3b, ust. 3c i ust. 3d ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 399 z późn. zm.) po zasięgnięciu opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 28 listopada 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podstawą prawną podjęcia przedmiotowej uchwały jest art. 6r ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399, ze zm.), dalej: "CzystGmU", który upoważnia radę gminy do określenia w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w szczególności częstotliwość odbierania odpadów komunalnych od właściciela nieruchomości i sposób świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Jednocześnie, stosownie do treści art. 6r ust. 3d CzystGmU: "Uchwała, o której mowa w ust. 3, określa także tryb i sposób zgłaszania przez właścicieli nieruchomości przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości lub przez prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych".

Uchwała podejmowana na podstawie art. 6r ust. 3 CzystGmU stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.), dalej: "Konstytucja RP", organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei art. 7 Konstytucji RP obliguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji RP wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11, CBOSA).

Organ nadzoru stwierdza, że w § 1 ust. 1 uchwały, rada wymieniając rodzaje odbieranych odpadów, pominęła jedną z frakcji, tj. frakcję odpadów opakowaniowych wielomateriałowych. Tym samym dla tej frakcji odpadów nie określono terminu jej odbioru. Wskazać należy, iż przepisy uchwały podejmowanej w oparciu o art. 6r ust. 3 CzystGmU, powinny uwzględniać w swych unormowaniach dotyczących częstotliwości odbioru odpadów wszystkie ustawowe frakcje odpadów, to jest te wymienione w art. 3 ust. 2 pkt 5 CzystGmU (czyli papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady).

Podobnie w § 1 ust. 6 uchwały, Rada Gminy Rokietnica określiła rodzaje odpadów komunalnych przyjmowanych od mieszkańców w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, pomijając jeden z obligatoryjnych rodzajów odpadów, które – zgodnie z wolą ustawodawcy – winny być przyjmowany przez taki punkt, a mianowicie: odpady niebezpieczne.

Tymczasem stosownie do art. 3 ust. 2 pkt 5 i 6 CzystGmU, do obowiązków gminy należy zapewnienie selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady (pkt 5 CzystGmU) oraz tworzenie w sposób umożliwiający łatwy dostęp wszystkim mieszkańcom gminy punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, które zapewniają przyjmowanie co najmniej odpadów komunalnych wymienionych w pkt 5 CzystGmU, odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych, które powstały w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon oraz odpadów tekstyliów i odzieży, a także odpadów budowlanych i rozbiórkowych z gospodarstw domowych (pkt 5 CzystGmU).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie w wyroku z 25 listopada 2016 r. w sprawie o sygn. akt II SA/Kr 1041/16, CBOSA, wskazał, że: "Z tych przepisów wynikają wytyczne dla gmin, które określają, jakie co najmniej odpady mają być odbierane bezpośrednio z nieruchomości poprzez selektywny odbiór odpadów (art. 3 ust. 2 pkt 5 ustawy), a które odpady winny być co najmniej przyjmowane w punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych (art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy)".

Podkreślenia wymaga, że ustawodawca w art. 3 ust. 2 pkt 6 CzystGmU posłużył się zwrotem: "co najmniej", co oznacza, że rada gminy może rozszerzyć katalog odpadów przyjmowanych w punkcie selektywnego zbierania odpadów komunalnych, ale nie może go zawęzić. Jedynym wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja przewidziana w art. 3 ust. 2c CzystGmU, gdzie gmina może nie zapewniać przyjmowania bioodpadów przez punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, jeżeli w zamian za opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w całości zapewnia odbieranie tych odpadów z miejsc ich wytwarzania.

Brak w treści uchwały ww. zapisów powoduje, że przedmiotowa uchwała nie może zostać uznana za wyczerpującą realizację kompetencji przyznanej radzie gminy mocą art. 6r ust. 3 CzystGmU, co pociąga za sobą konieczność stwierdzenia nieważności uchwały w całości.

Ponadto, z tabeli zawartej w załączniku nr 1 do uchwały wynika, iż rada ograniczyła przyjmowanie opon w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wyłącznie do opon "od samochodów osobowych, dostawczych do 3,5 tony, wózków, rowerów" (wiersz 3 tabeli).

W ocenie organu nadzoru, wynikające z art. 6r ust. 3a CzystGmU uprawnienie rady do ograniczenia ilości zużytych opon odbieranych lub przyjmowanych przez punkty selektywnego zbierania odpadów

komunalnych od właścicieli nieruchomości w zamian za pobraną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, może polegać jedynie na ograniczeniu ilości odbieranych/przyjmowanych opon, nie zaś na ograniczeniu rodzaju przyjmowanych opon. Takie działanie oznacza bowiem, że właściciele nieruchomości pozbawieni są w ramach uiszczanej przez nich opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi możliwości przekazania do punktu selektywnego zużytych opon innych niż pochodzących od "samochodów osobowych, dostawczych do 3,5 tony, wózków, rowerów".

Mając na względzie powyższe, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Gminy Rokietnica

Wójt Gminy Rokietnica